

FRA UDTRYK TIL UDDANNELSE

Det nye bedømmelsesformat, som er indført i dressur, skal styrke hestevelfærd og gennemsigtighed, og erfaringerne viser, at det virker i praksis

Da den nye bestyrelse i Dansk Ride Forbund i starten af 2025 bad dressurudvalget se kritisk på den eksisterende bedømmelsesstruktur, stod udvalget ikke på bar bund.

– Vi havde gennem længere tid observeret, at bedømmelserne ikke altid understøttede den gode ridning, som både fordringerne og træningsskalaen ellers foreskriver, indledte Christine Prip, 4-stjernet international dressurdommer og medlem af DRF's dressurudvalg i sit velbesøgte indlæg ved SEGES' Hestekongres.

Spørgsmålet var derfor ikke, om kursen skulle justeres – men hvordan.

Hvilken kvalitet belønner vi?

I årevis har dommere og fagpersoner talt om at belønne kvalitet, men hvilken kvalitet? Er det hestens naturlige bevægelsestalent eller kvaliteten af den gode ridning og uddannelse, rytteren har lagt i sin hest, der skal belønnes?

– Vi har set en gradvis forskydning, hvor det til en vis grad har været hestens kvalitet og store udtryk, der har været honoreret til trods for mangler vedrørende løsgjorthed og især afspændthed. Konsekvensen har været, at stressmarkører som åben mund, spændt overlinje og uro i kontakten i nogle tilfælde bedømmelsesmæssigt er blevet overskygget af spektakulære bevægelser – selvom det strider direkte imod det, der står beskrevet i vores fordringer, forklarer Christine Prip.

Samtidig har avlens udvikling betydet mere atletiske og smidige heste. De bedste individer kan udføre øvelser med stort udtryk uden pres. Det har dog skabt et pres ned gennem klasserne; der skal mere løft, mere power og større bevægelser til for at opnå høje karakterer.

I den proces har det i nogle tilfælde kunnet "betale sig" at trykke mere på – også når det gik ud over harmoni og løsgjorthed.

“Kvalitetsheste kan let gøre folk lidt “grundridningsblinde”

– En anden konsekvens af avlens hurtige udvikling er, at kvalitetsheste let kan gøre folk lidt “grundridningsblinde”, og vigtige trin for hestens holdbarhed bliver sprunget over, da hesten er født med en måde at bevæge sig på, der før krævede års opbygning af hestens muskulatur og fundament at kunne opnå, uddyber Christine.

De heste kan fremstå ganske elastiske i sin grundfunktion, selvom de måske bliver holdt sammen af en forholdende hånd og ikke viser reel selvbæring og selvbalance.

– Det er selvsagt vigtigt for både hesten psyke, men naturligvis også for dens fysiologi at blive trænet, så vi bygger den op, og den kan holde til, at vi bruger den. Det er vores absolut største ansvar i sporten som både dommere, ryttere og trænere at understøtte uddannelse, der bygger vores heste op både fysisk og mentalt, understreger Christine Prip.

Når selvbæringen mangler

Langt de fleste stressmarkører udspringer af manglende selvbæring og løsgjorthed. Hvis hesten ikke har fundet sit balancepunkt med rytter, må rytteren kompensere med hånd og schenkel. Resultatet bliver spænding og blokeringer i hestekroppen.

Problemerne viser sig allerede i de tre første trin på træningsskalaen:

Takt, løsgjorthed og kontakt – og bliver de ikke løst på lavt niveau, følger de hesten op gennem klasserne, hvor de blot forstærkes af større krav og øget pres. Det er netop her, det nye bedømmelsesformat sætter ind.

Systemets svagheder

Det tidligere system byggede – og bygger fortsat – på helhedsvurderinger.

Hver karakter er en samlet afvejning af positive og negative observationer.

Det betyder, at dommeren reflekterer over både kvaliteter og problemer, men denne refleksionsproces kan ikke aflæses direkte i tallet. Det har skabt udfordringer med gennemsigtighed og kommunikation.

Dertil kommer, at cirka 80% af karaktererne ligger mellem 6 og 7,5. Når hovedparten af præstationerne befinder sig i et snævert spænd, bliver det vanskeligt kommunikativt at nuancere og tydeligt adskille ridtene i midterfeltet.

– Vi stillede derfor en række arbejds-spørgsmål, fortæller Christine.

De lød:

- Hvordan sikrer vi, at bedømmelserne følger fordringerne?
- Hvordan gør vi bedømmelserne mere transparente?
- Hvordan undgår vi at honorere stress og ubehag?
- Hvordan sikrer vi, at det primært er rytterens arbejde med hesten, der først og fremmest vurderes?

– Hestens evt. ekstra kvalitet skal først tælle ekstra, når grundridningen er på plads, supplerer den erfarne dommer.

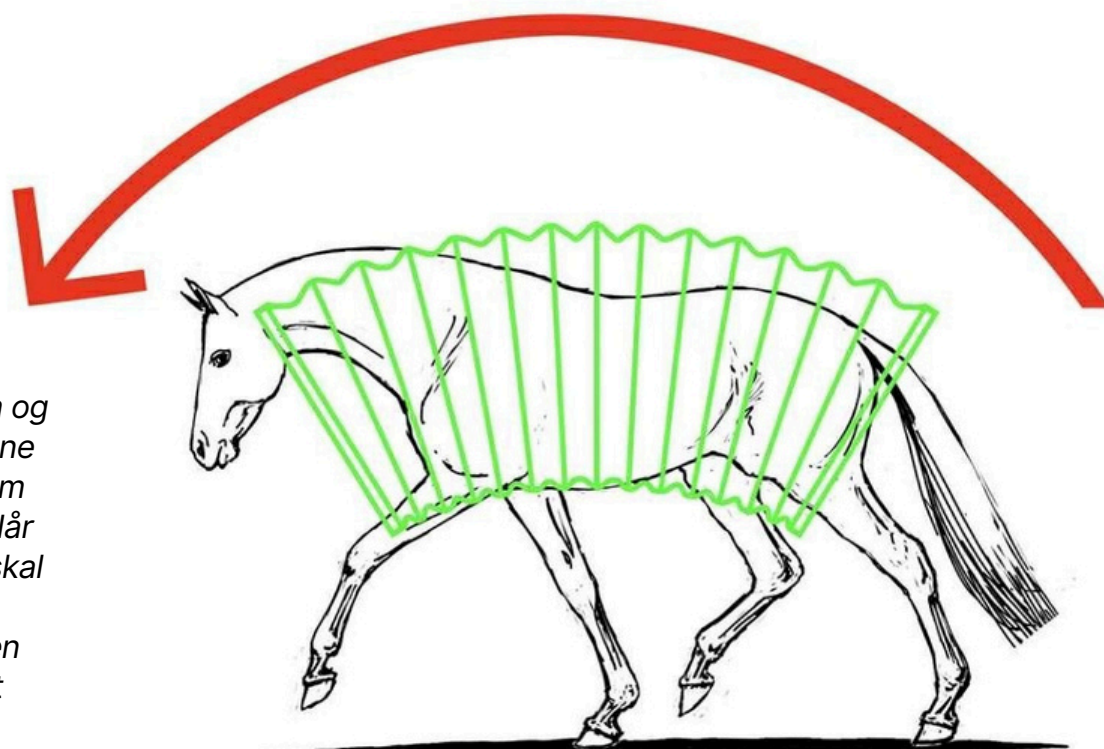
Konkrete løsninger

1. "Stræk frem og ned" i alle programmer

For at teste de tre første trin på træningsskalaen er øvelsen "stræk frem og ned" implementeret i alle programmer fra LB til Grand Prix med koefficient 2.

Her skal hesten kunne åbne og lukke sin form som en harmonika. Når rytteren giver efter, skal hesten søge frem og ned i selvbæring uden at læne sig på biddet eller øge tempoet.

Kan øvelsen udføres korrekt, er det et tydeligt bevis på både mental og muskulær løsgjorthed. Den fungerer som en objektiv "tjekøvelse" af fundamentet, både i de lette og svære klasser.

I øvelsen "stræk frem og ned" skal hesten kunne åbne og lukke sin form som en harmonika. Når rytteren giver efter, skal hesten søge frem og ned i selvbæring uden at læne sig på biddet eller øge tempoet.

Konkrete løsninger, fortsat...

2. Nye, tydelige delkarakterer

For at styrke kommunikationen er der indført selvstændige karakterer for:

- Kontakt: Hestens positive accept af biddet
- Form: Hestens overlinje
- Rytterens opstilling – adskilt fra indvirkning

Ved at dele elementerne op bliver det tydeligere, hvor en eventuel problematik ligger, særligt fordi mange stressmarkører kommer til udtryk i kontakt og form.

– Rytteren er selvsagt vigtig. Det er herfra al kommunikation med hesten udspringer. En korrekt opstilling er essentiel for god indvirkning, men den er ikke nødvendigvis lig med god indvirkning, supplerer Christine.

3. Skærpet fokus på velfærd

Der er indført:

- Slutkarakter for Hestens positive accept af hjælperne
- Karakterer for Form og Kontakt
- Firewall på maks. 5 for øvelser udført med helt åben mund
- Klare fradrag for stressmarkører

Disse parametre har fået større matematisk vægt, så velfærd ikke blot nævnes, men reelt påvirker slutprocenten.

4. Rytterens indvirkning i centrum

En afsluttende karakter for rytterens positive indvirkning og evne til at vise hesten efter træningsskalaen vægtes højest med koefficient 5. Dermed er det tydeligt, at det primært er uddannelsen og ridningen, der vurderes. Hestens ekstra kvalitet bliver først rigtigt "glasuren på kagen", når fundamentet er på plads.

Rytterens opstilling og indvirkning

Alle øvelser og gangarter bør kunne udføres af rytteren uden synlig anstrengelse. Rytteren skal være i god balance og sidde afslappet (men ikke slapt) med smidig lænd, rolige lår og schenkler, som skal strækkes godt nedad, ligesom hælene skal være det dybeste punkt på rytteren.

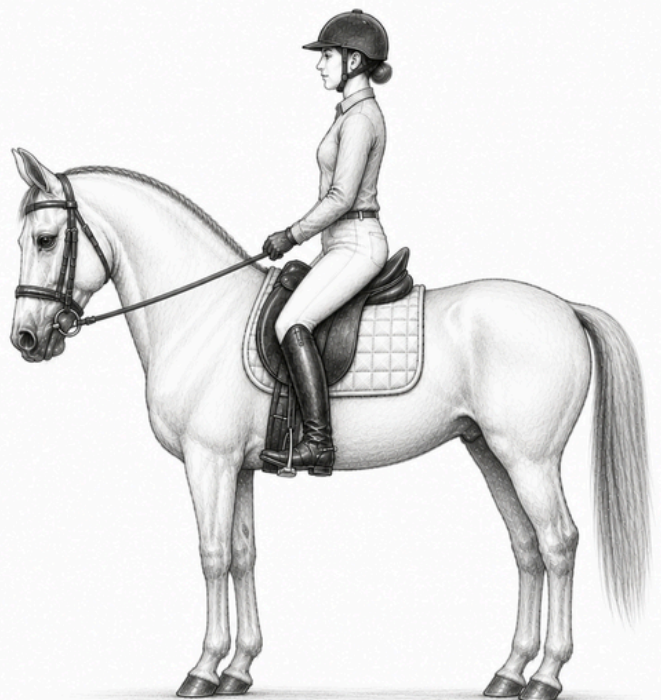
Overkroppen skal være rank og smidig, og albuerne og armene skal ligge let ind til kroppen.

Hænderne skal være lave og holdes tæt

sammen med tommelfingrene vendende opad.

Hænderne skal dog hverken røre hinanden eller hesten. Kun sådan er det muligt at følge hestens

bevægelser smidigt og afslappet og at anvende hjælperne næsten usynligt.

“Vi ser bedre munde og større fokus på flow og blødhed

Om Christine Prip

Christine Prip er 4-stjernet international dressurdommer.

Hun har en fortid som professionel rytter og har selv konkurreret fra ungheste til Grand Prix-niveau. Hun er ansat hos Dansk Varmblod, hvor hun sidder som leder i afdelingen for avl på den administrative side.

Hun er en del af Dansk Ride Forbunds dressurudvalg og har været med til at udvikle de nye bedømmelsesformater i dressur, som blev implementeret i september sidste år.

Hvad er effekten?

De første erfaringer viser, at den meget positive, harmoniske præstation nemt bliver 2-3% højere, og den udpræget negative præstation tilsvarende bliver 2-3% lavere. Jo mere præstationen peger i den ene eller anden retning jo større forskel.

– Men vigtigst af alt er harmoni kommet i meget højere fokus. Vi ser bedre munde og større fokus på flow og blødhed, er Christine og hendes dommerkollegaers erfaringer.

Middelpræstationer ligger nogenlunde på samme procent, men med en pejling, der tydeligere indikerer en mere eller mindre korrekt tendens. Den gode tendens kommer altså også tydeligere frem.

– Vi ser også især blandt de unge ryttere, hvor meget de har taget øvelsen med stræk frem og ned seriøst. Når det ligger i programmerne, bliver det også trænet, så selvom det er en lidt bagvendt tilgang, så virker det, fortæller Christine.

Oplevelsen er, at også internationale gæstedommere efter indledende skepsis har været positive overfor formatet.

Intet nyt – og alligevel nyt

Fordringerne har ikke ændret sig. Dressurens mål er fortsat at gøre hesten positivt accepterende, let og behagelig at ride på – i balance og harmoni med rytteren

Det nye ligger i vægtningen og i den kommunikative tydelighed. Systemet er konstrueret, så det automatisk identificerer og trækker for det, der kompromitterer velfærd, og lægger til, hvor hesten arbejder sundt og korrekt.

Vejen frem

Det nye format er kun første skridt. Der arbejdes videre med:

- Introprogrammer med fokus på afspændthed
- Children-format som bredt program
- Basis-kombiprogrammer med jordarbejde
- Opdatering af ældre programmer med større fokus på grundridning

– Vi arbejder målrettet for at udvikle sporten i en bæredygtig retning. Internationalt mærkes også en bevægelse i samme retning, selvom forandring i en traditionsrig sport kræver tålmodighed, bemærker Christine Prip.

Dressurens hovedformål er at opbygge sunde heste, både mentalt og fysisk.

Det nye bedømmelsesformat handler ikke om at ændre dressurens ideal. Det handler om at sikre, at det er det rigtige ideal, dommerne faktisk belønner i praksis.

Fra DRF's fordringer:

Karakterskala

10	Fremragende
9	Særdeles godt
8	Godt
7	Ret godt
6	Tilfredsstillende
5	Godkendt
4	Utilfredsstillende
3	Jævnt dårligt
2	Dårligt
1	Meget dårligt
0	Ikke vist

“Dressurens mål er at gøre hesten positivt accepterende, let og behagelig at ride på, så alle bevægelser og øvelser kan udføres med små og usynlige hjælpere og uden anstrengelse for rytteren.

Gennem et systematisk gymnasticerende arbejde skal hestens muskler, sener og led bibringes en sådan styrke og smidighed, at hesten formår at bevæge sig i balance og i fuld harmoni med rytteren, uanset hvor store kravene måtte være.

Det korrekte dressurarbejde skal desuden gøre hesten rolig, eftergivende, løsgjort og smidig, så den arbejder med sin rytter tillidsfuldt, opmærksomt og villigt”.

– Jeg vil understrege, at jeg heldigvis ser masser af god ridning derude og ryttere, der virkelig gør sig umage, men det har været en faldgrube med svagheder i vores bedømmelsessystem, der har haft potentialet til at honorere noget forkert, siger dressurdommer Christine Prip.

